

rozšíření povrchového doložení za stavbu, výhod požívající, neochrání města ani vítězství ve sporu před účinky tohoto výroku, poněvadž dle § 4 nařízení strany, jichž práva stavba se dotýká, nemají práva k námitkám proti provedení stavby, nýbrž jen nárok na odškodnění. Pak-li že však ministerstvo projekt neschválí, odpadá veškeren podnět ku zajištění tvrzeného nároku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, poukávav k důvodům rekursního soudu a dodav k nim ještě toto:

Císařským nařízením ze dne 16. října 1914, čís. 284 ř. zák., jest uděleno vládě právo, že může stavby všeho druhu (pozemní, silniční, vodní, železniční stavby a pod.), které mají sloužiti veřejným neb všeužitečným účelům a jichž provedení za mimořádných válkou vyvolaných poměrů jest ve veřejném zájmu nutným, prohlásiti za stavby výhod požívající. Rozhodování o tom, zda o stavbu takovou jde a zda má býti prohlášení vysloveno, není svěřeno, jak z §§ 2 a 4 cit. císařského nařízení na jevo jde, soudům. Ba řádné soudy nejsou ani tenkrát k rozhodování povolány, když pak již jde o nárok na odškodné a jeho výši. Tu rozhodne dle § 6 cit. císařského nařízení zvláštní komise. Soud tedy není také příslušným k tomu, aby to, co podle nařízení toho snad politickými úřady uloženo a provedeno bude, rušil nebo tomu překážel. Bude-li tedy vyhověno návrhu navrhovatelčiny odpůrkyně politickými úřady, není soud povolán, aby na tom a důsledcích toho něco měnil; nebude-li mu vyhověno, nebude tu případu, pro jehož obávané nastoupení jediné za prozatímní opatření se žádá. Ani se stanoviska exekučního řádu posuzováno nelze dojiti k jinému závěru, než že žádané prozatímní opatření po zákonu přípustným a proveditelným není. § 378 ex. ř. praví, že prozatímní opatření lze povolit k zajištění práva. Bude-li však vyhověno návrhu odpůrkyně, nemá městská obec F. práva tomu odpírati, jelikož podle § 5 cit. císařského nařízení nález vydaný o předmětu a rozsahu vyvlastnění nepodléhá žádnému odvolání. Stěžovatelka nebude pak míti práva, jež by zajišťovati mohla. Pro jiný případ, než pro případ, že návrhu odpůrkyně politickými úřady vyhověno bude, zajištění se nežadá.

Čís. 588.

Zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., o zajištění půdy drobným pachtýřům.

V tom, že pozemek zadán byl veřejnou dražbou do pachtu jinému, jenž podal více než spoludraživší požadovatel, lze spatřovati odnětí pachtu po rozumu § 6 zákona tehda, měl-li požadovatel do té doby pozemek v pachtu z volné ruky bez veřejné dražby.

(Rozh. ze dne 13. července 1922, R I 396/20.)

V nesporném řízení o požadovacím nároku drobných pachtýřů zrušil Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu srovnalá usnesení obou předchozích stolic a nakázal okresnímu soudu, by o nároku znovu pojednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Jest otázkou, zda-li tím, že 1. října 1914 pozemky, spachtované dosud požadovateli, dány do dražby a že je, ač požadovatelé spolu dražili, vy-

dražily osoby třetí za vyšší pachtovné, než jaké požadovatelé do té doby platili, dána jest skutková podstata § 6 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., dle kterého požadovací právo neruší se, odňal-li vlastník pachtýři pozemek po 1. srpnu 1914 proto, aby si zjednal vyšší pachtovné. Dle názoru dovolací stolice dlužno tu rozeznávat, zda-li i dříve měli pachtýři dílce ty v pachtu na základě dražby čili na základě prostých pachtovních smluv, uzavřených bez dražby. V onom případě zajisté nelze říci, že propachtovatel, zachováváje při obnovování pachtu též způsob, jako dříve, pachtýřům pozemky odňal, aby získal vyšší pachtovné. V druhém případě však naopak by úmysl ten, opatřiti si dražbou vyšší pachtovné, byl zjevným. Neboť, měli-li pachtýři pozemky posud bez dražby a chtěli-li je i na dále podržeti v téže ceně, vlastník však jim jich neponechal, ale propachtoval je dražbou a byl by je i starým pachtýřům v dražbě té opět ponechal, kdyby byli nejvyšší podání učinili, nelze se skutečně domyslit jiného důvodu, proč je neponechal za starou cenu jim, nýbrž přenechal za cenu vyšší pachtýřům novým, než toho, že chtěl docílit vyššího zisku a jen proto, že noví více dali, je starým odňal. Ale ta rozhodná okolnost, jak se propachtování dělo před touto dražbou z 1. října 1914, zda též dražbou či prostě, není ve spisech nijak zjištěna a nelze věc proto rozhodnouti. Náhled stěžovatelky, že § 6 předpokládá odnětí bezprávné, nemá v doslovu a duchu předpisu žádné opory. Předpis právě naopak vztahuje se povýtečně na případy, kdy vlastník pachtýři pozemek odňal právem, takže pachtýř pořadem práva hájiti se nemohl.

Čís. 589.

Čís. nařízení ze dne 31. srpna 1915, čís. 257 ř. zák. o umořování listin. Ohlašovací lhůta končí se teprve rok po dospělosti posledního vydaného listu úročného bez ohledu na to, zda navrženo jen umoření samé listiny, či zároveň též umoření úročného listu.

Předběžná opatření, jimiž soudce v mimosporném řízení zjednává si jen formelní podklad pro konečné rozhodnutí (na př. určení ohlašovací lhůty v řízení o umoření listin), jsou bez ohledu na podmínky § 9 nesporného řízení kdykoli změnitelna.

(Rozh. ze dne 13. července 1920, R I 454/20.)

V řízení o umoření ztraceného pláště akcie soud první stolice usnesením ze dne 30. ledna 1919 určil ohlašovací lhůtu slovy »v jednom roce«, opravil však v tomto směru toto své usnesení usnesením ze dne 17. března 1920 tak, že správně má státi »po uplynutí jednoho roku od splatnosti posledního, přínáležejícího kuponu — nebo pohledávky samotné, kdyby byla dříve splatna« — a po slovech »č. 013.613« ještě státi má: »K této akci patří celoroční kupony splatné každoročně 1. července, z nichž první byl splatný 1. července 1919 (již v loni vyplacen) a poslední se stane splatným dne 1. července 1937, pak talcn«. K navrhovatelově stížnosti potvrdil rekursní soud toto druhé usnesení. Důvody: Stížnost brojí jednak proti tomu, že soud napadeným usnesením změnil své dřívější usnesení ze dne 30. ledna 1919, jednak proti usnesení samému, není však ani v tom, ani v onom směru odůvodněna. Jest sice pravda, že